

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

DR. FAZEKAS SÁNDOR
miniszter

Országgyűlés Hivatala
Irományszám K/10565/1
Érkezett: 2016 MÁJ 20.

Ügyiratszám: PTKF/850/2/2016.

Sallai R. Benedek úr
országgyűlési képviselő részére

LMP Országgyűlési Képviselőcsoportja

Országgyűlés Irodaháza

Budapest
Széchenyi rkp. 19.
1358

Tárgy: „Hol tartanak a GMO szennyezések eljárásai?” című írásbeli kérdésre adott válasz

Tisztelt Képviselő Úr!

Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 42. § (8) bekezdése alapján, K/10565. számon hozzám benyújtott, „*Hol tartanak a GMO szennyezések eljárásai?*” című írásbeli kérdésére a következő választ adom.

Az Ön által megfogalmazott kérdésekből az derül ki, hogy egy ügyként kezeli a Bázismag Kft. ellen a 2015. évben lefolytatott eljárást, illetve a 2016. évben végzett kiemelt ellenőrzések eredményeit. Mindenekelőtt engedje meg, hogy ezt a félreértést kiigazítsam. A Bázismag Kft.-vel szembeni hatósági intézkedés silókukorica vetőmag tételt érintett, míg a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (a továbbiakban: NÉBIH) csemege,- illetve pattogató kukorica tételeket ellenőrzött 2016-ban, összefüggés az esetek között nincs.

A géntechnológiai tevékenységről szóló 1998. évi XXVII. törvény és végrehajtási rendeletei alapján a géntechnológiai hatóság, az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség engedélyező szakhatósági állásfoglalása, valamint a Géntechnológiai Eljárásokat Véleményező Bizottság javaslata alapján a Magyar Tudományos Akadémia Mezőgazdasági Kutatóintézete (Martonvásár) kibocsátási engedélyt kapott a MON 88017 jelű genetikailag módosított vonallal történő nemesítési program elindítására. A MON 88017 eseménnyel szántóföldi kibocsátás nem történt Magyarországon.

A Kormány vezető szerepet játszott és játszik abban a folyamatban, amely azt célozza, hogy a genetikailag módosított szervezetek mezőgazdaságban történő felhasználása saját döntése legyen. Alaptörvényünk XX. cikke egyértelműen azt fogalmazza meg, hogy számunkra a kiváló minőségű, egészséges élelmiszert előállító fenntartható mezőgazdasági termelés nem alapozódhat genetikailag módosított szervezetek felhasználására. Ez a törekvés

azonban nem zárja ki a tiltást megalapozó, kutatási célú vizsgálatok elvégzését. A Magyar Tudományos Akadémia Agrártudományi Kutatóközpontjának a hatályos jogszabályoknak megfelelően kell végeznie a géntechnológiai tárgyú kutatásait.

A MON 88017 jelű genetikailag módosított vonal növényi szaporítóanyagai 2015. június 26-án megsemmisítésre kerültek a dorogi veszélyes hulladék megsemmisítőben.

A Bázismag Kft.-vel szemben indult eljárás lezárásra került. A NÉBIH közigazgatási határozatában foglaltaknak megfelelően a Győri Hulladékégető Kft. – a napi égetési terv alapján – égetéssel megsemmisítette a teljes GMO szennyezett tételt 2015. augusztus folyamán. A teljes folyamat (a telephelyről történő elszállításától az égetőmű elszámoltatásáig) hatósági ellenőrzés mellett történt.

2016-ban eddig 110 csemege- és 21 pattogató kukorica tétel vizsgálatát végezte el a hatóság. 2016-ban 6 csemegekukorica és 1 pattogató kukorica tétel bizonyult GM szennyezettnek. Összesen 6 tétel esetében Magyarországra csak előzetes magminta került, magát a tételt a vizsgálat eredményétől függően hozták volna be az USA-ból. A vetőmag mintákban azonosított módosítások: GTS-40-3-2; 59122; NK603; TC1507; MON89034; MIR604. Egy esetben a vetőmag tétel is beérkezett az országba, a hatóság az érintett tétellel szemben intézkedett. Összesen 2751,2 kg vetőmagot kellett égetéssel megsemmisíteni a NÉBIH határozata alapján. Ennél a tételnél a módosítás MON 89034 volt.

Ismételten hangsúlyozom, hogy a martonvásári kutatások, a Bázismag Kft.-vel szembeni hatósági intézkedés alá vont siló kukorica vetőmagtétel és a kiemelt ellenőrzések során vizsgált pattogató és csemegekukorica minták között nincs összefüggés.

A NÉBIH GMO ellenőrzése több szinten valósul meg, a teljes vetőmag előállítási és felhasználási folyamat rendszeres hatósági ellenőrzés és jelenlét mellett történik az országban, ezért nagy valószínűséggel nem kerülnek elvetésre szennyezett magtételek.

A hatósági ellenőrzés már a szaporítóanyag előállításakor elkezdődik (a hibridek esetében szülői vonalaknál is), és minden szaporítási lépcsőben megismétlődik, így az árutermelésbe, a szélesebb termelői körökhöz már több lépcsőben ellenőrzött vetőmag kerül. Magyarországon nincs sem kísérletben, sem belföldi szaporításban GMO növényfajta. Már a fajtakísérletre beküldött vetőmag mintákat is bevonják az ellenőrzésbe.

A NÉBIH központi adatbázist vezet minden hazai kis- és nagykereskedőről, beleértve azokat is, akik nem magyarországi előállítású vetőmagot forgalmazznak vagy használnak. Jogszabály alapján kötelező az import tételek bejelentése, azokat csak GMO mentességi nyilatkozattal hozhatnak be. Ki kell emelnem, hogy a laboratóriumi vizsgálat eredménye előtt nem lehet forgalomba hozni ezeket a tételeket. Több cég a Magyarországon forgalmazni kívánt tételeket előzetesen megvizsgálhatja, és hivatalos ISTA mintát küldenek a NÉBIH laboratóriumába vizsgálatra. Így az országba csak GMO mentes vetőmag tételeket hoznak be. A 2016-ban vizsgált tételek közül egy olyan volt, amelynél GMO pozitív vizsgálati eredmény született és a tétel már beérkezett az országba. Ez a tétel természetesen megsemmisítésre kerül.

A GMO vizsgálatra történő kiválasztás kockázatelemzés alapján történik. Az egyik legfontosabb kockázati tényező a vetőmag származása, hiszen nagy részük olyan országból érkezik, ahol engedélyezett a GMO-k használata. Kockázati tényezőként szerepel többek között a fajta, a tétel nagysága és az esetleges korábbi előfordulás. A vetőmag tételek

kijelölésénél nem várják meg az összes tétel beérkezését, hiszen azok több hónapon keresztül érkeznek be az országba. A kijelölés folyamatosan történik a bejelentéstől számított 5 napon belül, így a beérkezett, esetlegesen kockázatot jelentő tételek biztosan vizsgálatra kerülnek.

A vizsgálandó fajokból évente 8-10 ezer tételt használunk fel Magyarországon, ebből kb. 3000 import tétel érkezik az országba, aminek legalább 10%-át jelölik ki szűrővizsgálatra. Évente 800-1000 minta kerül ténylegesen kijelölésre, összesen 15-18 minta eredménye pozitív. A pozitív eredményt adó mintákhoz tartozó tételek nagyon jelentős része be sem kerül az országba.

A felügyeletet a központilag szervezett keresztellenőrzési rendszer tudja igazán hatékonytá tenni. A célzott keresztellenőrzések során a forgalmazott vetőmag tételeket még a vetés megkezdését megelőzően újra átvizsgálják annak érdekében, hogy minimálisra csökkentsék a területre való kijutást. A NÉBIH által elrendelt tavaszi országos ellenőrzés célja is az volt, hogy kiszűrjék a hatósághoz be nem jelentett külföldi származású, illetve a forgalomban lévő, esetlegesen GMO szennyezett tételeket. Az ellenőrzés a csemege- és pattogató kukorica vetése előtti időszakokra lett időzítve. A szakemberek a teljes élelmiszerláncot vizsgálták, azaz nem csupán vetőmag forgalmazóknál, hanem gazdaboltokban, áruházakban, termelítőknél és konzervgyárakban is mintáztak, zsákos és kistasakos kiszerezésű vetőmagot egyaránt. Az akcióban ellenőrzött vállalkozások összesen 350 csemegekukorica és pattogató kukorica tételt forgalmaztak. GMO szennyezést egyetlen mintában sem mutattak ki a laborvizsgálatok.

Az ellenőrzések hatékonyságát az is bizonyítja, hogy mióta ez az ellenőrzési rendszer elindult, nem érkezett más országokból a magyar vetőmag GMO szennyezettségét kifogásoló visszajelzés. A magyar vetőmag ágazat a világ élvonalába tartozik 63.830 tonna exportált vetőmag mennyiséggel, 15 országba exportálnak a cégek vetőmag tételeket.

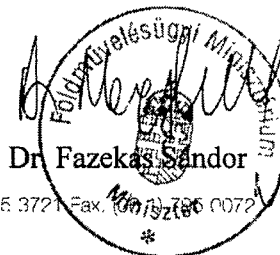
Az ellenőrzés a fentieknek megfelelően statisztikailag nem elégtelen, a rendszer hatékonyan működik a megelőzés elve szerint, ezért nem szükséges nagyobb termőterületre kiterjeszteni. A kockázatelemzésnek pont azért van jelentősége, mert így a kiválasztás nem véletlenszerűen, hanem tudatosan történik. A bejelentési rendszer, a kockázatelemzésen alapuló kiválasztás és a hatékony keresztellenőrzési rendszer együttesen akadályozza meg, hogy szennyezett vetőmagtétel elvetésre kerüljön.

A jövőre nézve a Kormány által 2013-ban elfogadott Élelmiszerlánc-biztonsági Stratégia is megköveteli, hogy tudományos megalapozottsággal, átfogó, megelőző szemlélettel és integrált megközelítéssel vizsgáljuk az élelmiszerláncot. A Stratégiában megfogalmazott jövőkép az, hogy az élelmiszerlánc termékek mindenkor egészségesek, kiváló minőségűek és biztonságosak legyenek. Ezért a NÉBIH 2016-ban kiemelt projekt keretében folytatja a GMO ellenőrzést.

Remélem, hogy tájékoztatásom választ adott a Képviselő Úr részéről felmerült kérdésekre.

Budapest, 2016. május „20.”

Üdvözlettel:

Dr. Fazekas Sándor